

PROGRAM PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH NA KIERUNKU KWALIFIKACYJNE PEDAGOGICZNE STUDIA PODYPLOMOWE

I) Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2018, poz. 1668, z późn. zm.).
- 2) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z dnia 2 sierpnia 2019, poz. 1450).
- 3) Rozporządzenie MEN ws. kwalifikacji dla nauczycieli z dnia 24 sierpnia 2017

II) Ogólne efekty kształcenia

Po zakończeniu praktyki pedagogicznej słuchacz:

- 1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;
- 2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;
- 3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów;
- 4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;
- 5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;
- 6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;
- 7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.

III) Szczegółowe efekty kształcenia

Po zakończeniu praktyki pedagogicznej słuchacz:

- 1) posiada wiedzę na temat:**
 - a) rozwoju człowieka w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym, poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych,
 - b) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, w tym w działalności pedagogicznej (dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej), oraz ich prawidłowości i zakłóceń,
 - c) wychowania i kształcenia, w tym ich filozoficznych, społeczno-kulturowych, psychologicznych, biologicznych i medycznych podstaw,
 - d) współczesnych teorii dotyczących wychowania, uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów,
 - e) głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących,
 - f) projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych i uwzględniającą specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z zaburzeniami w rozwoju,
 - g) struktury i funkcji systemu edukacji □□ celów, podstaw prawnych, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych,
 - h) podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji (np. instruktorów harcerskich) oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych,
 - i) specyfiki funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
 - j) metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej (nauczanie w szkołach ogólnodostępnych, w szkołach i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych),
 - k) bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie,
 - l) projektowania ścieżki własnego rozwoju i awansu zawodowego,
 - m) etyki zawodu nauczyciela;
- 2) w zakresie umiejętności:**

- a) potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
 - b) potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,
 - c) potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych,
 - d) potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,
 - e) posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków,
 - f) posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,
 - g) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi,
 - h) potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej,
 - i) potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),
 - j) potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,
 - k) potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,
 - l) potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,
 - m) potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,
 - n) potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne,
 - o) potrafi zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego;
- 3) w zakresie kompetencji społecznych:**
- a) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych),
 - b) jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,
 - c) ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - d) ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,
 - e) ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów,
 - f) odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),
 - g) jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;
- 4) w zakresie języka obcego, w przypadku gdy język obcy:
- a) jest specjalnością kształcenia - ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego, do nauczania którego uzyskuje przygotowanie, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w zakresie języka obcego niebędącego specjalnością kształcenia zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego,
 - b) nie jest specjalnością kształcenia – ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego;
- 5) w zakresie technologii informacyjnej - posiada:

- a) podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie technik informatycznych,
 - b) przetwarzania tekstów, wykorzystywania arkuszy kalkulacyjnych, korzystania z baz danych, posługiwania się grafiką prezentacyjną, korzystania z usług w sieciach
 - c) informatycznych, pozyskiwania i przetwarzania informacji, umiejętność zróżnicowanego wykorzystywania technologii informacyjnej w pracy pedagogicznej;
- 6) w zakresie emisji głosu - posiada:
- a) podstawową wiedzę o funkcjonowaniu i patologii narządu mowy,
 - b) wykształcone prawidłowe nawyki posługiwania się narządem mowy;
- 7) w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - posiada niezbędną wiedzę z zakresu zasad bezpieczeństwa, udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna.

IV) Charakterystyka praktyki

- 1) Praktyka pedagogiczna na Kwalifikacyjnych Pedagogicznych Studiach Podyplomowych realizowana jest w ramach modułu kształcenia 2 pkt. 3 i modułu kształcenia 3 pkt. 3 standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
- 2) Absolwenci studiów pierwszego stopnia mogą realizować praktykę wyłącznie w klasach IV – VI szkoły podstawowej (II etap edukacyjny) natomiast absolwenci studiów II stopnia mogą praktykę realizować w klasach IV – VI szkoły podstawowej (II etap edukacyjny), w gimnazjum (III etap edukacyjny) lub w szkole ponadgimnazjalnej (IV etap edukacyjny). Praktyka powinna być realizowana w ramach konkretnego przedmiotu, z którego słuchacz (-ka) ma prowadzić lekcje.
- 3) Cała praktyka pedagogiczna trwa **150 godzin** zegarowych (**1 godzina zegarowa = 60 minut**).
- 4) Praktyka pedagogiczna składa się z dwóch części:
 - a) **30 godzin** praktyki w ramach przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym – pierwsza część;
 - b) **120 godzin** praktyki w ramach przygotowania w zakresie dydaktycznym – druga część (z tego słuchacz powinien poprowadzić samodzielnie lekcje w ilości co najmniej **50 godzin**).
- 5) Najpierw słuchacze realizują w danej szkole część pierwszą a później część drugą praktyki.
- 6) W ramach praktyki związanej z przygotowaniem w zakresie psychologiczno-pedagogicznym następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.
- 7) W ramach praktyki związanej z przygotowaniem w zakresie dydaktycznym następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych z konkretnego przedmiotu, w ramach którego będą realizowane przez słuchacza (-kę) lekcje.
- 8) Nad prawidłowym przebiegiem praktyki kontrolę sprawuje nauczyciel - Szkolny Opiekun Praktyki, nauczyciel konkretnego przedmiotu (tego, z którego słuchacz będzie prowadził lekcje), wyznaczony przez dyrektora szkoły, w którym student odbywa praktykę.
- 9) Praktyki są wizytowane wybiórczo przez Opiekuna Praktyk na Studiach Podyplomowych; w przypadku odległych miejsc realizacji Opiekun Praktyk na Studiach Podyplomowych może telefonicznie skontrolować obecność słuchaczy w szkołach.

V) Cel praktyki

- 1) **Celem pierwszej części praktyki** (przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym) jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z uczniami, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb uczniów oraz konfrontowanie nabytej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym. Praktyka pedagogiczna jest realizowana w zależności od etapu edukacyjnego, którego dotyczy kształcenie, w szkole lub placówce realizującej kształcenie na danym etapie edukacyjnym lub etapach edukacyjnych.
- 2) **Celem drugiej części praktyki** (przygotowania w zakresie dydaktycznym) jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym. Praktyka odbywa się, w zależności od etapu edukacyjnego, którego dotyczy kształcenie osoby przygotowującej się do wykonywania zawodu nauczyciela, w szkole lub placówce realizującej kształcenie na danym etapie edukacyjnym lub etapach edukacyjnych.

VI) Zadania do realizacji

W trakcie **pierwszej części praktyki** (przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym) następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
 - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów,
 - b) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku),
 - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
 - e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
 - f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
 - g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży,
 - h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
 - a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa,
 - b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,
 - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,
 - d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- 4) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności:
 - a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie,
 - b) poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
 - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów i wychowanków w grupie,
 - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków,
 - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
 - f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy uczniów i wychowanków w grupach zadaniowych,
 - g) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
 - h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,
 - i) sprawowanie opieki nad uczniami i wychowankami poza terenem szkoły;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
 - a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
 - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
 - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
 - d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
 - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,
 - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie słuchaczy.

W trakcie **drugiej części praktyki** (przygotowania w zakresie dydaktycznym) następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
 - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz

- aktywności uczniów,
 - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
 - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) - dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
 - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
 - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
 - f) sposobu oceniania uczniów,
 - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
 - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
 - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
 - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
 - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
 - b) organizowaniu pracy w grupach,
 - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
 - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
 - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
 - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
 - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
 - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
 - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
 - c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
 - d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
 - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,
 - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
 - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
 - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
 - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
 - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
 - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
 - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
 - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeżenie swoich mocnych i słabych stron),
 - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
 - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
 - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie słuchaczy.

VII) Formy praktyk

W trakcie praktyk słuchacz realizuje następujące formy aktywności:

- 1) wizyty w szkołach;
- 2) obserwowanie zajęć;
- 3) asystowanie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia;
- 4) samodzielne prowadzenie zajęć;
- 5) planowanie i omawianie zajęć prowadzonych przez siebie i innych (nauczycieli, słuchaczy).

VIII) Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny

Wiedza:

- 1) obserwacja studenta w trakcie praktyki;
- 2) sprawdzanie na bieżąco wiedzy przez szkolnego opiekuna praktyk,
- 3) opinia i oceny wiedzy studenta wystawiona przez szkolnego opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki,
- 4) przygotowanie przez studenta karty samooceny z praktyki i jej analiza przez Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych.

Umiejętności:

- obserwacja studenta w trakcie praktyki;
- sprawdzanie umiejętności studenta przez szkolnego opiekuna praktyk;
- opinia i oceny umiejętności studenta wystawiona przez szkolnego opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki;
- wnioski z analizy karty samooceny studenta z praktyki, którą przeprowadza Pełnomocnik ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych;
- wnioski z analizy przykładowych scenariuszy zajęć;
- wnioski z analizy przykładowych arkuszy obserwacyjnych.

Kompetencje społeczne:

- obserwacja studenta podczas realizacji zadań związanych z programem praktyki;
- sprawdzanie kompetencji społecznych przez szkolnego opiekuna praktyk oraz innych pracowników z przedszkola i szkoły podstawowej w trakcie praktyki,
- opinia i oceny kompetencji społecznych studenta wystawiona przez szkolnego opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki,
- wnioski z analizy przykładowych scenariuszy zajęć;
- wnioski z analizy przykładowych arkuszy obserwacyjnych,
- analiza przez Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych karty samooceny studenta z praktyki,
- dyskusja Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych ze studentem.

IX) Obowiązujące dokumenty

- 1) Formularz zgłoszeniowy praktyki
- 2) Porozumienie dotyczące praktyki podpisane między WSB a szkołą, gdzie słuchacz ma zrealizować praktykę (przygotowane w dwóch egzemplarzach – jeden dla WSB a drugi dla instytucji, w których student odbywa praktyki).
- 3) Dzienniczek praktyki
- 4) Arkusz oceny realizacji praktyki słuchacza.
- 5) Karta samooceny słuchacza.
- 6) Wypełnione arkusze obserwacyjne z zajęć hospitowanych przez słuchacza według samodzielnie wybranego wzoru (5 różnych przykładowych – należy przygotować według wzoru podanego na zajęciach w WSB lub według wzoru obowiązującego w danej szkole).
- 7) Scenariusze (konspekty) zajęć poprowadzonych przez słuchacza (5 różnych przykładowych – należy przygotować według wzoru podanego na zajęciach w WSB lub według wzoru obowiązującego w danej szkole).

X) Zaliczenie

- 1) W celu uzyskania zgody na praktykę należy przedłożyć do podpisu Pełnomocnikowi ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych formularz zgłoszeniowy praktyki i dwa egzemplarze Porozumień (można zostawić dokumenty w Dziekanacie Studiów Podyplomowych).
- 2) W celu uzyskania zaliczenia z praktyki słuchacz musi złożyć komplet dokumentów opisujących praktykę po jej zrealizowaniu w szkole.
- 3) Dokumenty ze zrealizowanej praktyki słuchacz zostawiają u Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych lub w Dziekanacie Studiów Podyplomowych.
- 4) Praktyka pedagogiczna jest zaliczana bez oceny przez Pełnomocnikowi ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych na ostatnim semestrze studiów.

UWAGA! Słuchacz obowiązkowo przed oddaniem kompletu dokumentów z praktyki powinien zrobić sobie ich kopię (ksero) na wszelką ewentualność.

KWALIFIKACYJNE PEDAGOGICZNE STUDIA PODYPLOMOWE

Dzienniczek praktyki

Termin odbywania praktyki.....

Imię i nazwisko słuchacza.....

Nr albumu.....

Nazwa i adres szkoły:.....

Przedmiot, na którym słuchacz prowadzi lekcje:.....

Imię i nazwisko szkolnego opiekuna praktyki (nauczyciela przedmiotu, na którym słuchacz prowadzi lekcje):.....

Po odbytej praktyce

<i>Zaliczam praktykę zawodową</i>	<i>Nie zaliczam praktyki zawodowej</i>
<p>.....</p> <p>(data) (podpis Pełnomocnika Rektora ds. Praktyk Studenckich z WSB)</p>	<p>.....</p> <p>(data) (podpis Pełnomocnika Rektora ds. Praktyk Studenckich z WSB)</p>

Nazwisko i imię studenta

Okres praktyki od r. do r.

Suma godzin zegarowych (1 godzina zegarowa = 60 minut) na danej stronie dzienniczka:

Dzień (dzień-miesiąc- rok)	Godziny praktyk od ... do	Liczba godzin zegarowych w danym dniu	Wyszczególnienie wykonywanych czynności, prac, zajęć, powierzonych obowiązków i pełnionych funkcji.	Potwierdzenie (w postaci podpisu) i uwagi zakładowego opiekuna praktyki

Nazwisko i imię studenta

Okres praktyki od r. do r.

Suma godzin zegarowych (1 godzina zegarowa = 60 minut) na danej stronie dzienniczka:

Dzień (dzień-miesiąc- rok)	Godziny praktyk od ... do	Liczba godzin zegarowych w danym dniu	Wyszczególnienie wykonywanych czynności, prac, zajęć, powierzonych obowiązków i pełnionych funkcji.	Potwierdzenie (w postaci podpisu) i uwagi zakładowego opiekuna praktyki
Łącznie podczas praktyki zrealizowano godzin				

Pieczęć placówki

Data wypełnienia.....

**ARKUSZ OCENY REALIZACJI PRAKTYKI SŁUCHACZA
KWALIFIKACYJNYCH PEDAGOGICZNYCH STUDIÓW PODYPLOMOWYCH
(wypełnia szkolny opiekun praktyki)**

Słuchacza/ słuchaczki

Odbywanej w..... W

(nazwa placówki) (miejsowość)

w okresie od do, w liczbie godzin.....

Imię i nazwisko opiekuna praktyki

Oceniane elementy praktyki		Ocena stopnia osiągnięcia przez słuchacza założonych efektów kształcenia (tak lub nie)	
Czy słuchacz zrealizował ogólnie 150 godzin praktyki? (Proszę podać odpowiedź: tak lub nie)			
Czy słuchacz zrealizował 30 godzin praktyki w ramach przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym? (Proszę podać odpowiedź: tak lub nie)			
Czy słuchacz zrealizował 120 godzin praktyki w ramach przygotowania w zakresie dydaktycznym? (Proszę podać odpowiedź: tak lub nie)			
Efekty kształcenia, czyli czy słuchacz:	1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;		
	2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;		
	3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów;		
	4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;		
	5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;		
	6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;		
	7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.		
Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym (ukształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych), czyli czy słuchacz:	1) zapoznał się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznał realizowane przez nią zadania opiekuńczo-wychowawcze , sposób funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzoną dokumentację;		
	2) obserwował:	a) zorganizowane i podejmowane spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów,	
		b) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,	
		c) interakcję dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku),	
		d) procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłócenia,	
		e) czynności podejmowane przez opiekuna praktyk oraz prowadzone przez niego zajęcia,	
		f) sposób integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,	
		g) dynamikę grupy, role pełnione przez uczestników grupy, zachowania i postawy dzieci i młodzieży,	

		h) działania podejmowane przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;	
	3) współdziałał z opiekunem praktyk w:	a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu	
		b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,	
		c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,	
		d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	
	4) pełnił rolę opiekuna-wychowawcy, w szczególności:	a) diagnozował dynamikę grupy oraz pozycję jednostek w grupie,	
		b) poznawał uczniów i wychowanków, ich sytuację społeczną, potrzeby, zainteresowania i zdolności, a także określał poziom rozwoju oraz wstępnie diagnozował dysfunkcje i zaburzenia,	
		c) samodzielnie prowadził działania opiekuńczo-wychowawcze wobec grupy i poszczególnych uczniów i wychowanków w grupie,	
		d) sprawował opiekę nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków,	
		e) organizował i prowadził zajęcia wychowawcze (w tym zajęcia integrujące grupę i działania profilaktyczne) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,	
		f) animował aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizował pracę uczniów i wychowanków w grupach zadaniowych,	
		g) podejmował indywidualną pracę z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),	
		h) podejmował działania wychowawcze o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,	
		i) sprawował opiekę nad uczniami i wychowankami poza terenem szkoły;	
	5) analizował i interpretował zaobserwowane albo doświadczane sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, w tym:	a) prowadził dokumentację praktyki,	
		b) konfrontował wiedzę teoretyczną z praktyką,	
		c) ocenił własne funkcjonowanie w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzegał swoje mocne i słabe strony),	
		d) ocenił przebiegu prowadzonych działań oraz realizację zamierzonych celów,	
		e) konsultował się z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,	
		f) omówił zgromadzone doświadczenia w grupie słuchaczy.	
Przygotowanie w zakresie dydaktycznym (ukształtowanie kompetencji dydaktycznych), czyli czy słuchacz:	1) zapoznał się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznał realizowane przez nią zadania dydaktyczne , sposób funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzenie dokumentacji;		
	2) obserwował:	a) czynności podejmowane przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywność uczniów,	
		b) tok metodyczny lekcji (zajęć), stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne,	
		c) interakcję dorosły (nauczyciel, wychowawca) - dziecko oraz interakcję między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),	
		d) procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłócenia,	
		e) sposoby aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,	
		f) sposób oceniania uczniów,	
		g) sposób zadawania i kontrolowania pracy domowej,	
		h) dynamikę i klimat społeczny klasy, role pełnione przez uczniów, zachowanie i postawy uczniów,	
		i) funkcjonowanie i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,	
j) działania podejmowane przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,			

		k) organizację przestrzeni w klasie, sposób jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);	
3) współdziałał z opiekunem praktyk w:	a)	planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),	
	b)	organizowaniu pracy w grupach,	
	c)	przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,	
	d)	wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,	
	e)	kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,	
	f)	podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,	
	g)	organizowaniu przestrzeni klasy,	
	h)	podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;	
4) pełnił rolę nauczyciela, w szczególności:	a)	planował lekcje (zajęcia), formułował cele, dobierał metody i formy pracy oraz środki dydaktyczne,	
	b)	dostosowywał metody i formy pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,	
	c)	organizował i prowadził lekcje (zajęcia) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,	
	d)	wykorzystywał w toku lekcji (zajęć) środki multimedialne i technologię informacyjną,	
	e)	dostosowywał sposób komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,	
	f)	animował aktywność poznawczą i współdziałanie uczniów, rozwijał umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,	
	g)	organizował pracę uczniów w grupach zadaniowych,	
	h)	dostosowywał podejmowane działania do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,	
	i)	diagnozował poziom wiedzy i umiejętności uczniów,	
	j)	podejmował indywidualną pracę dydaktyczną z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),	
	k)	podejmował działania wychowawcze w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych	
	l)	podejmował współpracę z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;	
5) analizował i interpretował zaobserwowane albo doświadczane sytuacje i zdarzeń pedagogicznych, w tym:	a)	prowadził dokumentację praktyki,	
	b)	konfrontował wiedzę teoretyczną z praktyką,	
	c)	oceniał własne funkcjonowanie w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzegał swoje mocne i słabe strony),	
	d)	oceniał przebieg prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizację zamierzonych celów,	
	e)	konsultował się z opiekunem praktyk w celu omówienia obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),	
	f)	omawiał zgromadzone doświadczenia w grupie słuchaczy.	

.....
Podpis szkolnego opiekuna praktyki

Charakterystyka praktykanta	Ocena przygotowania słuchacza (zgodnie ze skalą: bardzo dobry, plus dobry, dobry, plus dostateczny, dostateczny, niedostateczny)
Przestrzeganie uregulowań i wymogów szkoły	
Przygotowanie merytoryczne i metodyczne praktykanta	
Zaangażowanie i zainteresowanie pracą pedagogiczną	
Umiejętność realizacji konkretnych zadań w działalności pedagogicznej	
Poziom wykonywania zadań zawartych w programie praktyki	
Umiejętność nawiązywania kontaktu z uczniami	
Postawa zawodowa (etyczna oraz wykazane umiejętności osobiste i zawodowe)	
Umiejętność współzycia i współpracy w zespole. Kultura osobista	
Punktualność i zdyscyplinowanie w pracy. Obowiązkowość i odpowiedzialność	
Samodzielność	
Respektowanie uwag i wskazówek szkolnego opiekuna praktyki	
<p>Dodatkowe uwagi o praktykancie istotne w ocenie przydatności do zawodu nauczyciela z przedmiotu..... (proszę wpisać nazwę przedmiotu)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>Ogólna ocena praktykanta (zgodnie ze skalą: bardzo dobry, plus dobry, dobry, plus dostateczny, dostateczny, niedostateczny).....</p>	

.....
 Podpis szkolnego opiekuna praktyki

.....
 podpis i pieczęć dyrektora szkoły

KRYTERIA ZALICZENIA PRAKTYKI NA KIERUNKU
Kwalifikacyjne Pedagogiczne Studia Podyplomowe
W WYŻSZEJ SZKOLE BIZNESU W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Ocenę 5,0 (bardzo dobry)

Otrzymuje student, który podczas praktyk:

- prezentuje wysoki poziom wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
- potrafi bardzo skutecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją z wielkim powodzeniem na działania praktyczne,
- wykazuje wzorową postawę etyczną i wzorowe zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
- potrafi bardzo efektywnie pracować w zespole,
- w sposób pełny i rzeczowy dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki,
- bardzo sprawnie ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych,
- wzorowo, samodzielnie i sprawnie realizuje zaplanowane zadania przez opiekuna praktyk,
- w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk oraz wykazuje się własną inicjatywą i wzorowym zaangażowaniem,
- cechuje się kreatywnością w działaniu i łatwością w nawiązywaniu kontaktów, jest komunikatywny.

Ocenę 4,5 (dobry plus)

Otrzymuje student, który podczas praktyk częściowo spełnił kryteria odnoszące się do oceny 5 (bardzo dobry).

Ocenę 4.0 (dobry)

Otrzymuje student, który podczas praktyk:

- prezentuje zadowalający poziom wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
- potrafi dosyć skutecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją z powodzeniem na działania praktyczne,
- wykazuje właściwą postawę etyczną i właściwe zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
- potrafi wystarczająco efektywnie pracować w zespole,
- wystarczająco dobrze dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki,
- sprawnie ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych,
- prawidłowo, samodzielnie i sprawnie realizuje zaplanowane zadania przez opiekuna praktyk,
- w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk.

Ocenę 3,50 (plus dostateczny)

Otrzymuje student, który podczas praktyk częściowo spełnił kryteria odnoszące się do oceny 4 (dobry).

Ocenę 3,0 (dostateczny)

- otrzymuje student, który podczas praktyk:
 - posiada niewielki zasób wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
 - potrafi dostatecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją na działania praktyczne jeżeli pomaga mu w tym opiekun praktyki,
 - wykazuje odpowiednią postawę etyczną i odpowiednie zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
 - potrafi pracować w zespole,
 - dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki po ukierunkowaniu przez opiekuna praktyk,
 - ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych przy pomocy opiekuna praktyk,
 - realizuje zadania zaplanowane przez opiekuna praktyk tylko we współpracy i z instruktążem opiekuna praktyki,
 - w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk.
 - jest zainteresowany pogłębieniem wiadomości i podnoszeniem sprawności swojego działania,
 - w pracy ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna praktyk.

Ocenę 2,0 (niedostateczny)

- otrzymuje student, który podczas praktyk:
 - posiada bardzo mały zasób wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
 - nie potrafi wykorzystać posiadanej wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów i nie posiada umiejętności do działania praktycznego nawet, gdy opiekun praktyki mu pomaga,
 - wykazuje nieodpowiednią postawę etyczną i nieodpowiednie zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
 - nie potrafi pracować w zespole,
 - nie potrafi analizować problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej instytucji i to nawet po ukierunkowaniu przez opiekuna praktyk,
 - nie ustala planu postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych, ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna praktyk,
 - realizuje zadania zaplanowane przez opiekuna praktyk tylko we współpracy i z instruktążem przedszkolnego opiekuna praktyki,
 - zlecone prace wykonuje niepoprawnie nawet we współpracy i z instruktążem opiekuna praktyki,
 - nie jest zainteresowany pogłębieniem wiadomości i podnoszeniem sprawności swojego działania,
 - w pracy ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna i wykonuje je z niechęcią.

Do **KARTY ZALICZENIOWEJ PRAKTYKI** należy dołączyć wydruk kwestionariusza ankietowego.

Kwestionariusz znajduje się pod linkiem: <http://wsb.edu.pl/praktyki/ankieta>

Przewodnik do prawidłowego wypełnienia obowiązkowej ankiety z realizowanych praktyk studenckich znajduje się w plikach do pobrania na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Praktyki studenckie”.

